

Dag schoonheid

‘Dag schoonheid,’ zei ik. ‘Ik ben David. Wie ben jij?’

‘Wie ik?’ vroeg ze. ‘Hier, kijk op m’n tanden.’

Dit was het echte leven. De ene echte mens die aan de andere echte mens liet zien wat er op haar gouden tanden stond geschreven. Op de rechterside stond in kleine letters ROW en op de linkertand ANDA.

‘Ro-wan-da?’ vroeg ik.

‘Zo heet ik,’ zei ze. ‘Rowanda.’

Ik vroeg waarom ze die gouden tanden had genomen.

‘Status?’ Ze deed haar mond open, zodat ik goed kon kijken. ‘Dat ze zien dat ik elite ben?’

Ik vroeg of Rowanda goed kon koken.

Dat kon ze niet. Ze woonde bij haar moeder. Die kookte altijd. Rowanda wilde wel graag leren.

Haar wenkbrauwen waren weggeschoren. Er zaten alleen twee getatoeëerde zwarte streepjes. ‘Die heb ik laten zetten,’ zei ze.

Ik vroeg waarom.

‘Ik weet niet.’ Rowanda haalde haar schouders op. ‘Mijn moeder heeft het ook.’

Davids dagboek: De multiculturele samenleving

De mensen die ze allochtonen noemen, denken de hele dag na over wat het betekent om te horen bij de mensen die ze allochtonen noemen. Bij iedere sociale interactie worden ze eraan herinnerd dat dit niet hun land is.

Hollanders denken nooit na over wat het betekent om te horen bij de mensen die ze allochtonen noemen.

De mensen die ze allochtonen noemen willen precies weten wat je bent.

Voor Hollanders maakt het niet uit bij welke groep iemand hoort. Het zijn allemaal allochtonen.

Hollanders zien geen verschil tussen een Antilliaan en een Surinamer. Ook niet tussen een Turk en een Marokkaan.

Turken zijn boos op Marokkanen omdat die hun een slechte naam geven.

Om dezelfde reden zijn Surinaamse negers boos op Antillianen. Ook dragen Antillianen te veel goud, spreken ze geen Nederlands en zijn ze dom. Alle lelijke slaven werden op Curaçao uit de boot gezet. De mooie slaven mochten doorvaren naar Suriname.

Volgens Antillianen denken Surinamers altijd dat ze elite zijn.

Als een Hollander thuis komt met een nieuwe verkeer die hoort bij de mensen die ze allochtonen noemen, weet iedereen: die kon niet beter krijgen.

Surinaamse negers vinden dat Surinaamse Hindoestanen kapesones hebben.

Hindoestanen vinden negers lui en dom.

Hollanders denken dat alle Zuid-Amerikaanse, Afrikaanse, Oost-Europese en Aziatische vrouwen die in Nederland wonen hoeren zijn.

Antillianen uit Curaçao vinden dat Arubanen kapsones hebben. Dat komt doordat ze lichter zijn.

Arubanen denken dat Curaçaoënaars lui en dom zijn. Ze geven Antillianen een slechte naam omdat het allemaal criminelen zijn.

Voor Hollanders is het normaal om grappen te maken over luie zwarte mensen die te laat komen. En over Marokkanen die liegen en stelen. Ze doen dit nooit in het gezelschap van mensen die ze allochtonen noemen.

Nog een Hollandse grap: zwarte mannen gaan iedere dag vreemd. Hollandse mannen gaan niet vreemd. Die gaan naar de hoeren. Dat is makkelijker, veiliger en op de lange termijn goedkoper.

Stadsnegers zeggen dat bosnegers achterlijke inboorlingen zijn. Stadsnegers komen uit Paramaribo, boslandcreolen uit het binnenland van Suriname. Bosnegers vinden dat stadsnegers denken dat ze elite zijn.

Israëli's vinden dat Nederlandse joden mietjes zijn. Als zij in de Tweede Wereldoorlog in Europa hadden gewoond, zouden ze die Duitsers even een lesje hebben geleerd.

Nederlandse joden vinden Israëli's barbaren, die op een beestachtige manier omgaan met Palestijnen.

Hollanders uit de Randstad weten dat Brabanders en Limburgers altijd liegen. Dat komt doordat ze katholiek zijn. Mensen uit het noorden en oosten zijn achterlijke boeren.

Alle Kaapverdianen wonen in Rotterdam. Niemand ziet het verschil tussen een Kaapverdiaan en een Antilliaan.

Kaapverdianen zijn boos omdat Antillianen hun een slechte naam geven.

Hollanders gaan er onbewust van uit dat mensen die ze allochtonen noemen minder slim en ijverig zijn dan echte Nederlanders.

Mensen die ze allochtonen noemen weten dat ze op school en op het werk altijd worden achtergesteld.

Negers denken iedere dag aan de slavernij. Behalve negers denkt niemand ooit aan de slavernij.

Joden denken iedere dag aan de Tweede Wereldoorlog. Behalve joden denkt niemand aan de Tweede Wereldoorlog.

Hollanders weten dat joden gierig zijn, en ze moeten eens ophouden met dat gezeur over de oorlog.

Joden vertrouwen Hollanders niet. Wat er in de oorlog gebeurde, kunnen ze zo weer laten gebeuren. Alleen gebeurt het dan niet met joden, maar met Marokkanen.

Surinamers en Antillianen vinden dat Afrikanen ruw zijn, en onbeschoft en te zwart. Ze dansen raar en ze wonen met twintig mensen op een flat. Afrikaanse mannen zijn verkrachters die niet weten dat nee betekent: nee. Ze willen altijd betaalde seks doen met kleine meisjes. Afrikaanse vrouwen hebben snorren, baarden en een slechte huid.

Volgens Afrikanen denken Surinamers en Antillianen dat ze beter zijn, alleen omdat ze Nederlands spreken.

Amsterdammers kijken neer op de rest van Nederland.

De rest van Nederland vindt dat ze in 020 kapsones hebben.

Het zijn niet alleen Turken – alle mensen die ze allochtonen noemen zijn boos op Marokkanen, omdat die hun een slechte naam geven.

Marokkanen zijn boos op iedereen.

FEBRUARI

Alleen maar nette mensen

De avond waarop mijn ouders me dwongen om naar dokter Bornstein te gaan zal ik niet snel vergeten. Ze hadden een diner georganiseerd voor hun zogenaamde vrienden. Het festijn vond plaats in mijn ouderlijk huis, op een zondag. Op die dag gaat mijn moeder meestal naar salsales. Speciaal voor die lessen heeft de buurvrouw een salsakamer ingericht. De burens hebben een huis van drie verdiepingen, waarvan ze er een niet gebruiken.

Uit heel Amsterdam Oud-Zuid komen vrouwen van de leeftijd van mijn moeder naar de salsalessen. De leraar heet José, hij komt uit Cuba. Na de les maken ze flessen Zuid-Amerikaanse wijn open en vertelt José over Cuba, terwijl de vrouwen in een kring om hem heen zitten. Voor deze keer maakte mijn moeder een uitzondering.

Mijn vader had een rode broek aan en een blauw overhemd met een witte kraag. De laatste jaren droeg hij zulke kleren. Vroeger was hij een hippie. Nu is hij de baas van een actualiteitenprogramma bij de publieke omroep, volgens hem het enige fatsoenlijke programma op de vaderlandse televisie.

Zijn zogenaamde vrienden waren de hoofdredacteur van de kwaliteitskrant en de beroemde columnist. Ze hadden hun echtgenotes meegenomen.

‘Het is een paar jaar geleden dat Fortuyn werd doodgeschoten,’ zei de hoofdredacteur van de kwaliteits-

krant. ‘Maar de Fortuynistische beweging blijft sluimeren in de grote steden.’ We gingen aan tafel, het was duidelijk dat de hoofdredacteur van de kwaliteitskrant de komende minuten aan het woord zou zijn.

Mijn moeder had de grote witte vierkante Jan des Bouvrie-tafel in de eetkamer gedekt voor zeven mensen. Ze woonden in een huis van drie verdiepingen, met een tuin, in de Van Breestraat. Mijn jongenskamer kon ik niet meer gebruiken omdat die vol stond met boeken. Mijn vader beweerde dat hij de grootste collectie sociaal-wetenschappelijke boeken van Nederland had.

De Van Breestraat is vlak bij het Vondelpark. We zitten in het beste gedeelte, dat uitkomt op de Cornelis Schuytstraat. ‘Alleen maar nette mensen,’ aldus mijn moeder. In Oud-Zuid is alleen maar nette mensen codetaal. Iedereen weet dat je bedoelt: geen mensen die ze allochtonen noemen en vooral geen Marokkanen.

De buurman is de baas van het advocatenkantoor waar mijn moeder werkt. Aan de andere kant woont de familie Koningsberg. Meneer Koningsberg is de makelaar die me heeft geholpen aan een woning, één straat verderop.

Het is een kleine verdieping. Als ik daarover klaag, zegt mijn moeder: ‘Je woont wel tegenover prins Maurits en prinses Marilène. Wat goed genoeg is voor de prins, is goed genoeg voor jou.’

‘Ik hoor nooit iemand praten over Fortuyn,’ zei ik. De vrouw van de beroemde columnist keek even mijn kant op. Zodra ze merkte dat niemand naar me luisterde keek ze snel weg.

De beroemde columnist stak een sigaar aan. ‘Fortuyn is een mythische figuur geworden,’ zei hij. ‘In de traditie

van Robert F. Kennedy. We zullen nooit weten wat zijn ware potentie was.'

De beroemde columnist had de gewoonte om in het dagelijks leven dezelfde taal te gebruiken als in zijn columns. Mensen die hem voor het eerst hoorden praten wisten nooit goed hoe ze daarop moesten reageren. Dat vond hij mooi.

'Eigenlijk is het een existentiële kwestie,' zei hij. 'In feite bestaat de Fortuynistische beweging niet meer. Deze conversatie speelt zich af in een theoretisch universum. Fortuyn is net zo'n marginale figuur gebleken als de Fransman Poujade. Van de Poujadistische beweging is niets over gebleven.'

Mijn vader had geluisterd, zonder iets te zeggen. Aan zijn gezicht zag ik dat het moment was gekomen waarop hij ging uitleggen hoe het zat. In mijn hoofd begon ik met tellen: een, twee, drie.

'Fortuyn, Kennedy, Poujade,' zei mijn vader. 'De belangrijkste politicus van de laatste vijf decennia blijft de oude Uyl. Dat was de enige die politieke kennis combineerde met een gevoel voor wat er leefde in de arbeiderswijken.'

Ik telde door: achtenvijftig, negenenvijftig, zestig. Mijn moeder kwam de keuken uit met de voorgerechten. Iedereen praatte verder, niemand keek naar mij. Tot ik zei: 'De zwarte negerin is toch beter dan de bruine.'

De beroemde columnist luisterde, alsof hij geïnteresseerd was in wat iemand anders vertelde. De hoofdredacteur van de kwaliteitskrant starde naar zijn schoenen. Hun vrouwen keken allebei uit het raam. Ze waren allemaal stil.

'Een zwarte negerin is rauwer,' zei ik. 'Dierlijker. Het beste is als ze zo zwart is dat je niet kunt zien waar het haar begint.'

‘We proberen een serieuze conversatie te voeren, David.’ Als hij me streng wilde toespreken, gebruikte mijn vader altijd dezelfde toon. Het was bijna twee jaar geleden dat ik van het gymnasium kwam. Ik was nog niet begonnen aan een studie.

Sinds de kleuterschool wist ik dat het niet een vraag was of ik de universiteit zou afmaken. Het was een gegeven, een opdracht waar ik op geen enkele manier onderuit kon.

Op de kleuterschool moesten alle kinderen een keer iets over hun ouders vertellen. Toen de juf vroeg of ik iets wilde vertellen over mijn vader, zei ik: ‘Mijn vader is de baas.’

Aan het einde van de middag kwam mijn moeder me ophalen. De juf vroeg of ze even kwam zitten. De meeste kinderen hadden verteld dat hun papa lief was, of dat hij iedere avond kwam voorlezen. Ik moest ook komen zitten, bij mijn moeder op schoot.

De juf vroeg: ‘Bedoel je dat papa thuis de baas is?’

Ik zei dat mama thuis de baas was. ‘Papa is de baas over de mensen buiten.’

Op de lagere school begon ik er nachtmerries over te krijgen. Dat ik van school werd gestuurd omdat ik geen goeie cijfers haalde. Als ik wakker werd, kwam mijn moeder bij me op bed zitten. Mijn vader bleef beneden, of op zijn werkkamer.

Ik vroeg: ‘Bestaat er ook een vuilnismannenschool?’

Mijn moeder zei dat dat niet bestond.

‘Wat als ze me van school sturen?’ vroeg ik. ‘En ik moet naar de vuilnismannenschool?’

Mijn moeder zei dat het niet zou gebeuren.

‘Deze Chablis hebben we van de zomer meegenomen uit Frankrijk,’ zei mijn vader tegen de beroemde columnist. ‘Gewoon bij de boer gekocht.’

Hij trok de kurk van een fles Chablis Grand Cru. De witte wijn was bestemd voor het voorgerecht. Voor bij het hoofdgerecht stond in een karaf een Médoc Cru Bourgeois van Château Patache d’Aux te ademen.

De beroemde columnist nam een slok en zei: ‘Prachtig.’

Mijn moeder zette de voorgerechten naast me op tafel. ‘Even niet over Afrikaanse vrouwen praten,’ fluisterde ze. ‘Praat maar over Naomi.’

Met Naomi had ik verkering op de middelbare school. De kinderen uit mijn buurt zaten op het Barlaeus Gymnasium. De meesten hadden beroemde ouders. Die kinderen hebben het Barlaeus allemaal niet afgemaakt. De regel op het Barlaeus luidde: hoe beroemder de ouders, hoe eerder de leerling wordt gedeporteerd naar het Montessori Lyceum, een paar straten verderop. Daar hebben ze een havo-afdeling.